GAZETA KRAKOWSKA

Nro 87.

z KRAKOWA dnia 29 PAŹDZIERNIKA 1828 ROKU we SRODĘ.

Z Warszawy d. 22 Października.

ZDANIE SPRAWY

z *Czynności Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego,*

od d. 20 Stycznia, do d. 20 Lipca 1828 r.

(Ciąg dalszy.)

II. Fundusze Administracyyne.

a) Na wygotowanie Listów Zastawnych.

Na pożyczkę w upłynionem półroczu w summie zł: Pol: 14,624,600 udzieloną, wydano Listów Zastawnych białych i żółtych.

Lit: A. sztuk 90.
Lit: B. sztuk 385.
Lit: C. sztuk 8540.
Lit: D. sztuk 4066.
Lit: E. sztuk 1633.

Obliczaiąc od tego opłatę Artykułem 29 prawa postanowioną, należy się Towarzystwu . . . . zł: 30,229 gr: —

Od Listów na zamianę wydanych, ściągnięto z tego i dawnieyszych półroczów zł: 176 — —

W ogóle dochodu było zł: 30,405 — —

Wydatki na fabrykę i Numerowania Listów Zastawnych w upłynionem półroczu, wynoszą . . . . . — 4549 — 12

Zostaie dochodu . . zł: 25,855 gr: 18

Strącaiąc to z długu na ten przedmiot w poprzedniem Zdaniu Sprawy wykazanego . . . . . . zł: 249,728 gr: 12

Pozostaie długu zł: 223,872 gr: 6 który w miarę wypuszczonych w obieg Listów Zastawnych z przygotowanego zapasu zmnieyszać się będzie.

b) Na właściwą Administracyią.

Opłata na ten przedmiot Artykułem 30 prawa od Stowarzyszonych naznaczona, tak iest szczupłą, iż wpływy z tego źródła nie mogły wystarczyć na opędzenie wydatków z naywiększą oszczędnością przedsiębranych.

W upłynionem półroczu dochód na Administracyią w stosunku do summy poborowey wynosił . . . zł: 121,688 gr: 15

Dołączaiąc do tego oszczędzenia na pensyi officyialistów . . . . . . — 123 — —

Zwroty, w skutku monitów nad rachunkami Dyrekcyi Szczegółowych nakazane . . . . . . — 4628 — 10

Ogół dochodu wynosi zł: 126,439 gr: 25

Wydatki zaś podług Wy-

kazu pod Nrem 7 dołączonego, wynoszą . . . — 234,754 — 9

A zatem wydatki przenoszą dochód o . . . zł: 108,314 gr: 14

Dołączaiąc to do summy w poprzedniem Zdaniu Sprawy wykazaney . . zł: 828,240 gr: 18

Wydatki na Administracyią przenoszą dochód o zł: 936,555 — 2

Jest to wsparcie, które rząd Art: 32 prawa, Towarzystwu Kredytowemu zapewnił, bez którego podobne Instytucyie, nigdy obeyść się nie mogą; zaraz bowiem przy zawiązaniu, potrzebuią nayznacznieyszych wydatków, dochody zaś dopiero w skutek działań Towarzystwa wpływać, i w miarę rozszerzenia się iego, zwiększać się mogą.

Wchodząc w szczegóły wydatków upłynionego półrocza, wydano;

a) Na Komitet Towarzystwą . . . . zł: 33,081 gr; 25

b) Na Dyrekcyią Główną:

1. Na pensyie zł: 47,248 gr; 15
2. Na lokal, opał, światło i inne wydatki zł: 21,059 gr: 12

— — 68,307 gr. 27

c) Na Dyrekcyie Szczegółowe:

1. Na pensyie zł. 112,320 gr. 9
2. Na inne wydatki . . zł, 21,044 gr. 7

— — 133,364 — 17

Ogół iak wyżey zł. 234,754 gr. 9

Porównywaiąc przytoczone dopiero wiadomości z Zdaniami Sprawy poprzednich półroczów, spostrzedz można, że wpływy na Administracyią powiększaią się, a przeciwnie zmnieyszaią się wydatki. — Zamierzona nowa pożyczka na Dobra Narodowe, spodziewane ieszcze przystąpienia Dóbr prywatnych, bądź dobrowolnie, bądź sposobem przymuszonym, zwłaszcza po zmianie §. 36 dotychczasowey Instrukcyi, iak to iest zamierzone, każe się spodziewać znacznego powiększenia liczby Stowarzyszonych, a wtenczas wpływy na Administracyią mogą wystarczyć na wydatki i nawet w dalszych latach powrócić Skarbowi publicznemu pożyczkę, którą w myśl Artykułu 309 Prawa, Towarzystwu Kredytowemu bez procentu udzielił.

Pożyczka ta od Skarbu, od czasu zawiązania się Towarzystwa Kredytowego do dnia 20go Stycznia roku bieżącego wynosiła zł: 1,389,759 gr. —

W bieżącym półroczu dopożyczono . . . . . — 211,448 — —

W ogóle pożyczono zł. 1,610,207 gr. —

Z tey summy zastąpione są wydatki Administracyyne, o ile takowe przeznaczone wpływy przewyższaią, iako to:

Na Administracyią zł: 935,555 gr.

Na wygotowanie Listów Zastawnych zł: 223,872 gr. 24

— — 1,160,427 gr. 26

Zostaie . . zł. 449,789 gr. 4

Wzaiemnie Towarzystwo Kredytowe ma u Skarbu Publicznego opłatę za wygotowanie Listów Zastawnych na Dobra Narodowe wydanych, i za koszta delegacyi do tychże Dóbr w summie zł. 100,290 gr. 28

Które strącaiąc od powyższych . . zł. 449,779 — 4

Należy Skarbowi publicznemu . . . . . . zł. 349,488 gr. 8

Jest to rzetelny dług Towarzystwa Kredytowego, iuż teraz należący się, który Skarbowi publicznemu w myśl Artykułu 209 powrócić powinno, i na który posiada fundusze, częścią w awansach ściągnąć się maiących, częścią w Kassach w gotowiźnie.

Instrukcyia obowiązuie Dyrekcyią Główną do składania corocznie Komitetowi Towarzystwa i Rządowi rachunku wydatków na Administracyią, wraz z dowodami. Rachunki z roku 1826 zupełnie są przez Dyrekcyią Główną przygotowane, i oczekuią tylko uorganizowania się Komitetu Towarzystwa, aby rozpoznane bydź mogły. Rachunki za pierwsze półrocze 1827 co do Dyrekcyi Główney są również przygotowane, zaś co do Dyrekcyiów Szczegółowych są przeyrzane i z monitami zwrócone, na które Dyrekcyie Szczegółowe, iuż po części odpowiedziały, od innych obiaśnienia są oczekiwane. Co do drugiego półrocza 1827, rachunki z tey epoki, z powodu nader szczupłey liczby osób do rachunkowości Dyrekcyi Główney przeznaczonych, iak o tem Komitet Towarzystwa przy układaniu etatów dostateczne powziął przekonanie, ieszcze przygotowane bydź nie mogły, iednakże Dyrekcyia Główna nie przestaie czuwać nad tym przedmiotem i ciągle nim się zatrudnia.

Szczegóły powyżey przedstawione dotyczą się wpływów i wydatków upłynionego z dniem 20 Lipca roku bieżącego półrocza. Stan ogólny maiątku Towarzystwa, wyiaśnia bilans dołączony pod Nrem 8 z stosownemi do do każdey pozycyi obiaśnieniami.

Podług różnego przeznaczenia funduszów, można z niego następuiące wyprowadzić rezultata:

a) *Fundusze umorzenia.*

Wierzytelność Towarzystwa u Stowarzyszonych, podana iest (pozycyia 1 debet) w summie . . zł. 114,941,027 gr. 11

Do czego dodać potrzeba złożone na Dobra Promierz gotowizną (z pozycyi 6 debet) . . . . zł. 20 — 28

Wierzytelność wynosi zł. 114,941,048 gr. 9

Jest to summa pochodząca z ogółu udzielonych do d. 20 Lipca r. b. pożyczek, na Dobra Towarzystwu zastawione w summie zł. 119,745,400 — —

Po strąceniu wystąpień z Towarzystwa w summie zł. 108,917 gr. 20

Niemniey opłaconych czterech rat w stosunku summy 113,922,382 gr. 10 do dnia 1 Kwietnia u zielonej w summie . . zł. 4,695,434 gr. 1

— — 4,804,351 gr. 22

Zostaie iak wyżey zł. 114,941,048 gr. 9

Tey wierzytelności odpowiadaią następuiące długi:

Listy Zastawne w obiegu będące (pozycyia 1 Credit) . zł. 114,899,200 gr. —

Awans Skarbu w stosunku nieudzielonej mu summy 10,072,000 (z pozycyi 2giey Credit) zł. 40,283 — —

Procent złożony od teyże summy (pozycyia 3 Credit) . . . . . zł. 1224 — 26

Rewers na resztę wylosowanego w dniu 1 Kwietnia Listu Zastawnego (z pozycyi 4tey Credit zł. 335 — 13

Ogół iak wyżey zł. 114,941,048 gr. 9

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

)z(

Dzienniki literackie Paryzkie donoszą, że literat Polski, w tey chwili bawiący we Włoszech, Pan Leonard Chodźko, członek towarzystwa Królewskiego jeograficznego, mianowany został członkiem towarzystwa filozoficznego w Paryżu.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych
Żądano . . . . . . zł: 86 gr. 15
Płacono . . . . . . — 86 — —
W Warszawie dnia 21 Października 1828 r.
Schaber S. G.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł: od 11 do 13 i pół.— Pszenicy od 30 do 39. — Jęczmienia od 8 i pół do 9 i pół. — Owsa od 5 do 6 i pół.— Siana furę iednokonną od 12 do 18; parokonną od 20 do 24. — Słomy furę od 5 do 8.

Z Petersburga d. 22 Września D. K.

Gdy zagraniczne Dzienniki ogłosiły, iż została zaciągnięta pożyczka na rachunek naszego Rządu, mamy sobie za obowiązek przedstawić czytelnikom niektóre szczegóły w tym przedmiocie. Pożyczka ta zaciągniena w Hollandyi, wynosi 18 miliionow złotych Hollenderskich (około 36 miliionów rubli); dzieli się na trzy raty sześcio-miliionowe, których terminów oznzczenia do naszego Rządu należy; iak dawnieysze Hollenderskie pożyczki, zaciągnioną iest na 5 od sta; wypłata kapitału nastąpi rocznie w setney części przez losowanie akcyy wypłacalnych; tem zaś od poprzedzaiących się różni, iż procenta od umorzonych obligacyy przyłączać się maią do corocznego funduszn umorzenia; a przez to dokonaią całey wypłaty pożyczki w przeciągu naydaley lat 37.

Podług doniesień, na których prawdziwości zupełnie polegać można, pożyczka ta miała bydź tak dobrze przyiętą w Hollandyi, że we 24 godzinach przeszło połowę zapisów tymczasowych pierwszey raty zakupiono po 99; szczupłość pożyczki, i to że Rząd nasz zachował sobie prawo odbierania iey iak mu podobać się będzie, dowiodły: że do czynności tey nie tak obecne potrzeby iako raczey względy rozsądney przezorności były powodem; kredyt więc Rossyi przez pożyczkę tę ugruntowanym ieszcze bardziey zostanie, ona bowiem zapewnią wydatki woyny w przypadku, gdyby potrzeba było środków nadzwyczaynych, nie obowiązuiąc nigdy Rządu do tey całkowitego zabrania.

Listy zkądinąd odebrane nie taią podziwienia z okoliczności zawarcia tak korzystnego układu, i nieprzeniknioney taiemnicy, z iaką go prowadzono.

Spodziewamy się, że i w kraiu przyznaną będzie słuszność światłym widokom Rządu, który używaiąc tych środków potrafił zapobiedz wszystkim potrzebom w pozyszłości, i ochronić kray od innych zobowiązań cięższych lub też przeciwnych zasadom dobrey skarbowości kraiowey.

Gazeta Tifliyska, z dnia 5go Września donosi o przybyciu do Tyflis Baszy Karsu Mahmed Emina, a z nim wielu officerów Tureckich i 1316 żołnierzy, wziętych w niewolą w Karsie, przez Jenerała Adjutanta Hrabiego Paszkiewicza Erywańskiego.

Gazeta Akademicka daie następuiące opisanie pomniku wzniesionego w Niższym Nowogrodzie dla Minina i Pożarskiego: — "Pomnik ten, z Finlandzkiego granitu, obeymuie 14 sztuk kamienia różney wielkości, wysoki prawie na łokci 20. Podmurowanie wznosi się 3 łokcie nad ziemię, zło-

żone ze dwóch warszt kamienia; utrzymuie ono pedestał, maiący plintę, kostkę i gzyms z iedney sztuki, wygładzone iak szkło: na pedestale tym spoczywa sama kolumna przeszło 11 średnic wysoka. Na niey postrzegamy dwie płaskorzeźby bronzowe, z których pierwsza, od zachodu, przedstawia popiersie Minina w wieńcu, z następuiącym złotym napisem u góry: Mieszczaninowi Mininowi, wdzięczna potomność; druga zaś, z strony przeciwney, także popiersie Pożarskiego w wieńcu, z podobnym napisem: Xięciu Pożarskiemu wdzięczna potomność. Rok wystawienia pomniku wyryty iest liczbami Arabskiemi na blachach napisów."

(Z Pszczoły Północney.)

Przez Naywyższy Ukaz do Rządzącego Senatu, wydany dnia 1 Września na okręcie Paryż, byłemu Jenerał-Majorowi Żukowowi, Naymiłościwiey rozkazano bydź Gubernatorem Cywilnym Czernichowskim.

Przez Ukaz Naywyższy wydany do Ministra morskiego w Odessie dnia 3 Sierpnia, Naywyżey rozkazano: dla pomnożenia dochodów mieyskich Kronsztadu, i podania przez to mieszkańcom sposobu do iego oporządzenia, zostawić od roku 1828 do rozporządzenia Rady mieyskiey Kronsztadzkiey, na osnowie razem z tym Ukazem potwierdzonych przez J. C. Mość prawideł: 1) Wyładowywanie balastu z okrętów kupieckich, przychodzących do portu Kronsztadskiego. 2) Znayduiący się w Kronsztadzie w przystani kupieckiey przewóz, i 3) Pobierany z tego dochód.

Rząd staraiący się około urządzenia i przywiedzenia do stanu pomyślności, oddalonego i z wielu względów nader ciekawego kraiu Kamczatki, uznał za rzecz potrzebną przeznaczyć do Kamczatki, pod opieką Ministra spraw wewnętrznych, a pod szczególnym zarządem Naczelnika Kamczatki, ogrodnika, dla wzbogacenia tego półwyspu pożytkami, pochodzącemi z rolnictwa i sadownictwa. Zatrudnienia skarbowego ogrodnika Kamczatskiego szczególniey na tem zależą, ażeby zaprowadzić ogród dla roślin kraiowi temu użytecznych: zbożowych, ogrodowych, warzywnych, owocowych, leśnych i w powszechności gospodarskich; ażeby czynić postrzeżenia, które z nich mogą się stać przyswoionemi do tamteyszego klimatu, nie tak ostrego, iak o nim wielu rozumie; ażeby nauczyć mieszkańców Kamczatki sztuki ogrodniczey i rolnictwa, oraz wyszukiwać i i zbierać dotąd mało znaiome, a nader ciekawe produkta tego kraiu, z Królestwa roślinnego. Komitet Sybirski przeznaczył do tego obowiązku młodego, dobrze usposobionego ogrodnika Ridera, który się uczył swey sztuki w prześlicznych ogrodach N. Cesarzowey Jeymości Maryi Fedorowny w Pawłowsku, pod znakomitym ze swey nauki Panem Weinmanem. Ogrodnik Rider, po którego pracowitości można się spodziewać skutku, iaki Rząd sobie obiecuie z tego środka, otrzymał pozwolenie udać się do mieysca swego przeznaczenia na szalupie Krótka, przeznaczoney do podróży do Kamczatki, pod dowództwem Kapitana Hagemeystra. Przy tem zdarzeniu poruczono mu było wziąść z sobą znaczną liczbę narzędzi, potrzebnych do ogrodnictwa. Przed swym wyiazdem przepędził on kilka miesięcy w Cesarskim ogrodzie botanicznym, dla otrzymania różnych szczególnych instrukcyy, ustnych i na piśmie, ściągaiących się, równie przez czas bawienia iego w Kamczatce, iak i przez czas podróży iego do niey. Cesarski ogród botaniczny, od początku swoiego, zawsze opatrywał Kamczatkę nasionami roślin, dla

tego kraiu użytecznych, i zostaiąc w związkach z dalekiemi Gberniiami Państwa, ma za obowiązek i nadal mieć pieczą o tych przedmiotach.

Z Paryża d. 12 Października.

Wczoray w południe powrócili tu z Cempiegne Król, Delfin, Delfinowa i Xiężna Berry, a Xiążę Bordeaux i iego siostra z St. Cloud. Dziś prezydował J. K. M. w radzie Ministrów.

Eskadra Francuzka przed Algierem zatopiła dnia 1go b. m. pod Torette-Chica, o dwie mile na zachód od Algieru, cztery rozbóynicze okręty, które się pod mury tey twierdzy schroniły. Twierdza, na którey wałach znayduie się 15 dwudziestoczterech funtowych dział, mocno także przy tey okazyi uszkodzoną została.

Monitor zawiera następuiące oznaymienie: "Poddani N. Króla Jmci Portugalskiego, znayduiący się teraz w Paryżu, proszonemi są, aby w dniach 11. 12 i 13 b. m. od godziny 12tey do 4tey po południu stawiali się w mieszkaniu Posła Portugalskiego pod Nr. 27 w ulicy Artezyi.,,

Roboty około pomnika, który w ulicy Richelieu na przeciwko bibliioteki Xięciu Berry wystawiony będzie, posunięte zostały daleko w ostatnim tygodniu. Słupce i sklepienie są iuż skończone i pracuią nad dachem.

Odebraliśmy wiadomość, że towarzystwo z złożone z artystów i uczonych, które przed nieiakim czasem z Tulonu do Egiptu odpłynęło, dla wyszukiwania na nowo pomników w tym kraiu, przybyło szczęśliwie na mieysce swoiego przeznaczenia. Dnia 24 Sierpnia zrana P. Champollion, w towarzystwie reszty uczonych i artystów, tudzież Kapitana okrętu P. Dumanoir stawionemi byli przez Konsula Francuzkiego P. Drovetti przed Vicekrólem, który ich bardzo grzecznie przyiął i zapewnił o wspieraniu uczonych ich przedsięwzięciów. Toskańscy uczeni, maiąc na czele Professora Rossellini, byli także nazaiutrz przez Toskańskiego Konsula do niego wprowadzonemi, który im takież udzielił zapewnienie.

Pułkownik Fabvier, który po ukończoney Tulunie kwarantannie, udał się do Marselii, a ztamtąd do Lionu, zkąd już wyiechał.

Towarzystwo tuteyszych Metodystów otrzymało pozwolenie do założenia instytutu, w którym doświadczane będą wszystkie nowe sposoby elementarnego uczenia. Plan Hr. Lasteyrie założenia wielkiego Ateneum, z bibliioteką i kursem wyższych nauk, ma w krótce bydź przez rząd zatwierdzony. P. Vatismenil, Minister publicznego oświęcenia, upoważnił towarzystwo z tuteyszych uczonych złożone do założenia szkoły rękodzielno-przemysłowey (gatunek szkoły politechniczney). Gmach Sorbony został na tę szkołę przeznaczony. Zaradzono także troskliwości katolickich rodziców, którzy uczenie swych dzieci powierzać tylko chcą duchownym, gdyż w Juilly i Pont-le-Roy założono tego rodzaiu instytuty.

Od granic Włoskich d. 10 Października.

List z Genui pod dniem 10 Październik zawiera co następuie: "W ostatnich 2ch nocach przestraszeni tu bardzo zostaliśmy potężnemi wstrząśnieniami ziemi, z których iedno 40 sekund trwało. Dziś nawet daią się ieszcze czuć lekkie wstrząśnienia. Na szczęście poruszenie ziemi miało więcey perpendykularny, niżeli horyzontalny kierunek i to nas zachowało od gorszych następności; wszelako obaliło się wiele kominów i starych murów, i wszystkie niemal domy w mieście

są mniey więcey porysowane. Ku Nori i Pawii miało ieszcze gwałtownieysze nastąpić trzęsienie. JJ. Królewskie Wysokości Następca tronu Pruskiego i Xiążę Jan Saski, którzy tu przed kilku dniami przyiechali, byli świadkami tego natury ziawisku. Między godziną 2ga i 3cią obudzeni ze snu Xiążęta udali się na plac Acquaverde, gdzie uszła połowa ludności Genui, a o godzinie 4 udali się ztamtąd w dalszą drogę przez Spezzia i Luka do Florencyi.,,

Z Ankony piszą, że między Posłami trzech sprzymierzonych Mocarstw i Portą zayść maią układy, do których dać miała powód zawarta między Mehmedem Ali Baszą Egipskim i Admirałem Codrington umowa, którey, iak dodaią, Hr. Guilleminot wcale niepochwalił.

Z Lizbony d. 27 Września.

Odwołanie ztąd Posła Hiszpańskiego, P. Campuzano, potwierdza się. Nuncyusz Papiezki opuszcza Portugaliią i oczekiwać będzie w Madrycie dalszych rozkazów.

Mamy teraz dokładnieyszą wiadomość o pismach, które okręt wyszły dnia 23go Lipca z Rio-Janeiro, do Rejencyi w Porto przywiózł, o którey Don Pedro sądził, że ieszcze istnieie. Kapitan okrętu spodziewaiąc się, iż zawinie do konstytucyynego portu, przywiózł z sobą mnóstwo exemplarzy odezwy Don Pedro do Portugalczyków, pisaney nie iako od Króla, ale iako oyca i opiekuna ich Królowey. Władze nie upatruiąc nic w tem złego, dozwoliły tę odezwę puścić w publiczność, i skutek, który zrobiła, iest tak dalece znaczący, że mimo ustanowienia w Porto przez Don Miguela sądu woyskowego do sądzenia konstytucyionistów, mimo obecności woyska w mieście i mimo, iż cała władza znayduie się w ręku absolutystów, w wielu mieyscach słyszeć się dały okrzyki: niech żyie Donną Marya II. Królowa Portugalska! To okazuie iakie iest mniemanie w Porto. Desembargadorowie składaiący sąd woienny, znaią go dobrze, i mimo nalegania Kanclerza i wyraźnego rozkazu Dworu, ieszcze na nikogo nie wydali wyroku. Takaż zwłoka postrzegać się tu daie w sądach, które sądzić maią tysiące uwięzionych nieszczęśliwych. Stronnictwo Apostolskie i Królowę bardzo gniewa ta powolność w postępowaniu.

Nędza doszła tu w wszystkich klassach do naywyższego stopnia. Nie iest rzadką rzeczą widzieć na ulicach ludzi, którzy napotykaiąc dobrze ubrane osoby, a zwłaszcza cudzoziemców, proszą ich nie o jałmużnę, bo tego słowa wstydzą się wymówić, ale o pożyczenie 3 franków lub przynaymnidy 30 Su (2 Złp.) dla zaspokoienia naynagleyszych potrzeb.

— Dnia 29. —

Częścią przez zagniewanie na Francyią, częścią przez boiaźń Anglicy władnący nami, pochlebiaią teraz rządowi Angielskiemu. Gazeta Dworska umieściła niedawno następuiący artykuł: "Świetnie teraz w całey iasności honor i mądrość Gabinetu Angielskiego, w którym zaślepieni rewolucyioniści spodziewali się znaleźć wsparcie w niecnych i wiarołomnych swoich zamachach. Zepsuci ludzie pochlebiali sobie, że w bohaterskiey duszy Xięcia Wellingtona, Hr. Aberdeen i innych godnych Ministrów N. Króla Jmci Angielskiego, znaydą naśladowców Bożyszcza Angielskiego, (Canninga) reformatorów i liberalistów, który nie wahał się oświadczyć, że wszystkich niechętnych w Europie na swoią pomoc wezwać może.,, Numer z dnia 25 teyże Gazety poświęcony iest zbiianiu Dziennika Kuryera Francuzkiego, ponieważ ośmielił się bronić praw Don Pedro i iego córki.

P. Monteira, którego Don Miguel posłał do Madeiry iako sędziego, dopuszcza się naywiększych okrucieństw względem nieszczęśliwych mieszkańców tey wyspy.

Sądzą tu, iż ściąganie przez Hiszpaniią woysk na granicę Portugalską ma inny cel nad zasłonienie się przeciw wybuchłey w Gibraltarze zaraźliwey chorobie.

Z Londynu d. 10 Października.

Podług doniesień z Windsor pod dniem 7 b. m. zdrowie J. K. Mci lubo znacznie się polepszyło, iednak nie może się ieszcze wedle zwyczaiu przeieżdzać.

Dnia 7 Xiążę Wellington i Hr. Aberdeen (Ministrowie pierwszy i spraw zagranicznych) stawionemi byli przez Margr. Palmella przed młodą Królową Portugalską; Jey Królewska Mość na powinszowanie Xięcia szczęśliwego przybycia do Anglii, odpowiedziała: "Wiem, Xiążę, iż Ty iuż raz uratowałeś koronę Portugalską dla moiego Wysokiego Dziada, i spodziewam się, że ią i teraz powtórnie uratuiesz.„ — Onegday przybyła rzeczona Królowa do mieszkania Margr. Palmella i słuchała w kaplicy Mszy S. Po południu odwiedziła Regenspark, a potem złożyli iey swoie uszanowanie sprawuiący interessa Austryi i Szwecyi przy Dworze Lizbońskim. — Na wczorayszem zgromadzeniu obecni tu Portugalczykowie postanowili podać swey Królowey adres powinszowania szczęśliwego do Anglii przybycia, złote berło i kopiią pisma Don Pedro przy udzieleniu Portugalii konstytucyi.

P. Codrington (były dowódca flotty naszey na morzu Srodziemnem) przybył dnia 7 b. m. na liniiowym okręcie Warspit z Malty do Portsmutu. Sprzymierzone eskadry znaydowały się przy iego odpłynieniu w Navarino i oczekiwały na przybycie Kapitana Campell z fregatą Blonde, która drugi oddział woyska Ibrahima Baszy eskortować miała. Podczas odpłynienia okrętu Warspit Rossyanie nie czynili ieszcze żadnych przygotowań do zamknięcia Dardanellów.

Podług doniesień z Smirny pod dniem 4 Września oczekiwał tam okręt Królewski Philomel na odpowiedź Porty na propozycyie sprzymierzonych Mocarstw względem Grecyi.

Od dnia dzisieyszego zaczęna Gazeta Kuryer chwalić Tureckiego Sułtana, i wyraża, iż od takiego męża bydź pobitym nie iest żadną hańbą. Nie sądzi także, aby woyska Francuzkie prędko opuściły Moreę.

Jeneralny Konsul Rossyyski, P. Benkhausen, doniósł Komitetowi Loyds Gospody w odpowiedzi na zapytanie, iż okręty władowane towarami bawełnianemi mogą bez przeszkody płynąć do Stambułu, i oświadczył dać takowym okrętom świadectwa, które lubo ich od przetrząsania nie uwolnią, ale wszelako one ułatwią.

Zboże z pod zamknięcia płacono dziś iak następuie: Pszenicy Gdańskiey kwarter (półtrzecia korca) 85 szyl: (Złp. 170) przednieyszey 88 szyl: (Złp. 176). Jęczmienia do 26 szyl: (Złp. 52). Z zagranicy przybyło tu 3200 kwarterów pszenicy i 700 kwarterów owsa.

Na saletrę iest wielki pokup i zdrożała iuż o 1 1/2 do 2 szylingów.

Bankier Rothschild przybył tu dnia 7 b. m. z stałego lądu.

Z Kolumbii piszą, iż rząd Szwedzki oświadczył chęć swoią zawrzeć z naszą Rzecząpospolitą traktat przyiaśni i handlu, na co rząd zezwolił.

DODATEK
DO Nro 87.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 PAŹDZIERNIKA 1828 ROKU WE ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr zreduk: na O° R.	Therm: czyli stopień i ciepło	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Paźdz:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 9, 671	+ 0. 1	95	żaden	Mgła	
12	,, 9, 809	+ 8. 2	87	Połud: Ws. słaby	Pogoda	
25. 3	,, 9, 807	+ 9. 2	81	Wschodni słaby	,, ,,	
9	,, 10, 073	+ 3. 8	95	,, ,,	Mgła	
7	27 10, 643	+ 3. 1	95	Połud: Ws. słaby	Mgła	
26. 12	,, 11, 305	+ 3. 9	92	Wschodni średni	Pochmurno	
3	,, 11, 092	+ 4. 0	90	,, ,,	,, ,,	
9	,, 11, 371	+ 2. 7	93	,, słaby	,, ,,	
7	27 11, 098	+ 2. 0	91	Wschodni mocny	Pochmurno	
27. 12	,, 11, 317	+ 4. 7	81	,, ,,	Chmury	
3	,, 11 015	+ 5, 5	77	,, średni	Pogoda z chmur:	
9	28 0, 077	+ 1. 0	88	Połud: Ws. słaby	Pochmurno	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— Z *Krakowa.* —

Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Września 1828 r.

Naywyższy stan Barom:	d. 25	27"	9.'''	135
Nayniższy . .	d. 13	27	3.	324
Średni		27	6.	352

Naywiększe ciepło	d. 12	+ 20. °9
Naymnieysze .	d. 25	+ 2. 0
Średnie . .		+ 11. 096

Naywiększa wilgoć	d. 25. 26. 27 i 29 .	94
Naymnieysza	d. 11 i 18 . .	63
Średnia		80.7

Dni pogodnych 1. Pogodnych z chmurami 10. Pochmurnych 19. Mgły 4. Deszczów 9. Grzmot 1. Wicher 1. Wiatr panuiący zachodni i pu. wschodni.

W Krakowie dnia 2 Października 1828 r.

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Bayony d. 7 Października.
(Z Listu prywatnego.)

W morskim naszym arsenale zachodzi wielka czynność: pierwszy Kommissarz morski odebrał od Ministra morskiego rozkaz, aby roboty około leżących na warsztatach 7miu okrętów ile możności przyspieszono. Powołano przeto wszystkich okrętowych cieślów do ich ukończenia, które na końcu tego miesiąca spuszczone bydź maią z warsztatów. Do Rochefort nadszedł także rozkaz, aby do robót na tamecznych warsztatach zaciągniono 300 cieślów.

Urzędnik celny znalazł dnia 2 b. m. na brzegu Biarritz dobrze zapieczętowaną flaszkę, w ktorey znaydowała się kartka zawieraiąca w języku Angielskim: W Poniedziałek dnia 2go Września 1827 r. ninieysza flaszka wrzucona została w morze z okrętu Siostry wyszłym z Londynu na odkrycia. Kto tę flaszkę znaydzie proszony iest, aby oznaymił publicznie czas i mieysce, w którem znaleziona została. Pod 44 stopniem i 8 strych północney szerokości i 36 stopniów 50 stry: zachodniey długości. Corbet Prittman, szyper.

Z Hagi d. 12 Października.

N. Król Jmć poiechał ztąd do zamku letniego Loo, zkąd uda się do Bruxelli.

JJ. Królewskie Wysokości Xiążę Fryderyk i iego Małżonka udadzą się ztąd za kilka dni do Bredy, dla widzenia nowo założoney tam akademii woyskowey, a ztamtąd do Bruxelli.

X. Oudenard, iedyny Biskup, który od zawarcia Konkordatu mianowany został, będzie wkrótce w Namur konsekrowany, i od tego zacznie się uskutecznienie Konkordatu.

W przyszłym miesiącu zwołane zostaną Stany jeneralne.

J. K. Wysokość Xiążę Gustaw, syn byłego Króla Szwedzkiego, oczekiwany iest w Bruxelli, i zaślubienie iego z naszą Królewną Maryanną nastąpić ma w Listopadzie.

Słychać, iż w zagranicznych naszych poselstwach zaydzie wkrótce niciaka zmiana.

Rząd nasz dozwolił pod pewnemi warunkami wolne obrabianie kopalni złota na wyspie Aruba (*).

Znany Hiszpański Jenerał Quiroga, bawi teraz w Leodyum.

Od granic Tureckich d. 4 Października.

Wielu Turków urodzonych w Morei pozostać chcą w Grecyi, ieśli dozwolonem im będzie wolne wyznawanie swey religii i zapewniona będzie ich własność.

Dnia 8 Września odczytany bydź miał w Janinie firman Sułtana, w którem nakazano iest Rumili-Walisi i Seraskierowi Reszyd Mehmedowi-Baszy, aby z woyskami swemi niezwłocznie wyruszyli do główney kwatery woyska Tureckiego, a na czas swey niebytności powierzyli obronę posiadanych prowincyy Selikdarowi Poda (iednemu z naypierwszych kapitanów Albańskich.)

Gazeta Pszczoła Grecka umieściła pod dniem 28 Sierpnia następuiący artykuł: "W mniey iak w iednym wieku trzy narody winne będą swe szczęście Wysokim Potomkom Ludwika Swiętego. Równie cnotliwy iak nieszczęśliwy Ludwik XVI. pod ł pomocną rękę północnym Amerykanom, bez którey

(*) *Wyspa Aruba czyli Oruba, leżąca o 13 mil morskich na zachód od Kurasao, ma 15 mil Angielskich długości, a 8 szerokości. Rośnie na niey mnóstwo drzewa na budowę okrętów. Na północno zachodzie od Aruby leży ieszcze wyspka Orubilla.*

pomocy w swoich natężeniach byliby upadli. Ludwik XVIII nadał Francuzom Kartę konstytucyyną, którey winni są kwitnący swóy stan, wysoki stopień pomiędzy ucywilizowanemi ludźmi Europy, a może nawet polityczny swóy byt. Nakoniec Karol X. upatrzył w szczęśliwey zgodzie między Anglią i Rossyią, pomyślną porę do uskutecznienia życzeń swoiego poprzednika i połączył zaraz swe usiłowania z obiema powyższemi Mocarstwami. Wsparcia wszelkiego rodzaiu i nakoniec woysko, które nam w porozumieniu z potężnemi swoiemi Sprzymierzeńcami przysełą, zatrą u nas pamięć ucierpianych nieszczęść, i zapewnią nam dobro, którego Grecyia nigdy nie znała, to iest rząd mądry, sprawiedliwy i w postanowieniach swoich stały.,,

---

Gazeta wychodząca w Korfu umieściła pod dniem 20 Września następuiące wiadomości z Morei:

Piszą z Zante, iż w dniu 15 t. m. zawinął tam bryg woienny Francuzki (Alcyone pod Kapitanem Turpin) opuściwszy Nawaryn w dniu 13. Września i przywiózł Podintendenta korpusu woyska Francuzkiego w Morei Barona Sermet. Zamiar iego przybycia iest wniyść w układy z tamecznemi kupieckiemi domami względem dostawy żywności woysku Francuzkiemu w Morei. Przy odpłynieniu okrętu parowego ieszcze nic stanowczego nie zawarto. Słychać, iż summa za utrzymanie woyska, wynosi blisko 700,000 fr. miesięcznie. Korpus armii Francuzkiey, który wysiadł w zatoce Korońskiey wynosi 6000 ludzi i 1400 koni. W chwili gdy bryg ten odbijał z Nawarynu, woysko Egipskie miało już wszyskie twierdze opuścić, i mianowicie jazda wsiadła iuż była powiększey części na okręty; Ibrahim Basza trosKał się mocno o nię, i niechciał ani iednego konia zostawić, nawet żadnego niepozwolił sprzedać. Ponieważ mało iest Egipskich okrętów przewozowych, przeto ofiarowano Ibrahimowi Francuzkie okręty przewozowe, dla przywiedzenia do skutku iego odjazdu; oczekiwano tylko powrótu dwóch Tureckich fregat, które popłynęły do Patras pod zasłoną bryga Angielskiego, dla zabrania tamże reszty Egipcyjan. Wiedziano pewnie, że od dnia 1go t. m. wypłynął nowy oddział okrętów przewozowych z Alexandryi do Morei po woysko; doniesiono także, że dwa okręty Angielski i Francuzki, wypłynęły z Alexandryi z Grekami, jeńcami, ktorzy stosownie do ugody między Viceadmirałem Codryngtonem i Baszą Egipskim zawartey, do Grecyi powracaią. Wszyscy Turcy osiedli w Morei, którzy niechcą iść z Ibrahimem, przeniesieni zostali do starego Nawarynu; traktuią z rządem Greckim, aby ich bezpieczeństwo zaręczył. Zamki oddane zostały Francuzom, którzy przedsięwzięli onych oczyszczenie. Poczęto nasamprzód od Nawarynu, dokąd przeniesiono główną kwaterę Francuzką (zapewnie i Admirała de Rigny) a gdzie znaydował się także Hr. Guilleminot do póki nieodjechał do zatoki Kalamaty a ztamtąd do Poros.

Nowsze wiadomości z Nawarynu potwierdzaią, iż w dniu 16 t. m. wyszło pod żagle 6000 woyska Egipskiego. Istotna siła Ibrahima wynosi tylko 12,000 ludzi, do tego 10,000 posługaczów, ciurów i t. d., razem 22,000 ludzi. Bryg woienny Francuzki o którym wspomnieliśmy na początku, podług listów z Korfu zawinął do tameczney zatoki w dniu 21. Września z Intendentem Baronem Sermet. Intendent ten przekonawszy się że mało w Korfu artykułów dla woyska, uda się gdzie indziey, lecz wprzód chce odbyć w Korfu kwarantannę.

Taż Gazeta z dnia 22 Września donosi, o niepomyślney, iak się zdaie, wyprawie sławnego Passano przeciw Prewesie, którego Jenerał Church, przez Vonizzę lądem, miał wspierać, co następuie: Wyprawa, którą rząd Grecki przed nieiakim czasem uzbroił przeciwko Prewesie, a która na morzu składała się blisko ze 40stu szalup działowych innych lekkich statków i 2ch okrętów parowych pod dowództwem Pułkownika Passano, a na lądzie prawie z 8000 ludzi pod rozkazami Jenerała Church, zdaie się, że żadnego nie odniosła skutku. Z woyska lądowego podzielonego na dwa korpusy, ruszył ieden ku Vonizzy, a drugi ku końcowi Prewesy (gdzie są rozwaliny Akcium) aby łącznie z flotą działać, która atoli wystrzeliwszy kilka razy do zamku Prewesy, opuściła owe stanowisko, a to podług wiadomości przez okręt parowy odebraney z tego jednego powodu, że były trudności przeyść ciaśninę w zatoce.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Cwartek, to iest dnia 30 b. m. daną będzie Drama w 5 aktach, pod tytułem: *Kora i Alonzo*, czyli *Dziewica Słońca*.

W następuiącą zaś Sobotę, to iest dnia 1 Listopada, łącznie z JPP. Skibińskiemi, daną będzie Wielka Opera w 2 aktach, z muzyką Rossyniego, pod tytułem: *Włoszka w Algerze*.

Dnia 27 i 28 *Października* 1828 r.
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
— Pszenicy	24	—	22	—	20	—	19	—
— Żyta	13	—	12	—	11	15	—	—
— Jęczmienia	11	—	10	—	9	—	—	—
— Grochu	16	—	15	—	—	—	—	—
— Owsa	5	15	5	—	4	24	—	—
— Jagieł	18	—	17	—	16	—	—	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

W Gdańsku d. 24 Października.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	1440	do	1550.
Żyta	—	—	520	—	570.
Jęczmienia	—	—	318	—	342.
Owsa	—	—	318	—	342.
Grochu	—	—	690	—	720.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 318 Ciągnieniu dnia 29 Października 1828 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

30. 41. 40. 19. 21.

Przyszłe 319 Ciągnienie dnia 5go Listopada 1828 r. przypada.

DONIESIENIA.

Bractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie,

Podaie do wiadomości publiczney, że Licytacyia fantów zastawnych w Banku Pobożnym, a mianowicie kleynotowych od lat dwóch, a sukiennych od roku i Niedziel sześciu, rachuiąc do 31 Lipca r. b. nie wykupionych, zacznie się dnia 17 Listopada r. b. w Kamienicy Brakiey przy ulicy Sienney pod Liczbą 53 i codziennie aż do ukończenia od godziny 9tey zrana do pierwszey z południa odbywać się będzie. Osoby niechcące, aby ich fanty sprzedane były, udać się mogą do Banku Pobożnego dla ich wykupienia przed terminem Licytacyi. — W Krakowie dnia 3 Października 1828 r.

Niżey podpisany ma honor donieść, iż będąc na ostatnim Jarmarku w Lipsku, sprowadził do swego Magazynu w Sukiennicach będącego, znaczną partyą Sukien, Kaźmirów, Double broché, Cuir de lin, Drap de Ceffir na płaszcze Damskie, Wigonie Francuzkie, Kalmuk Angielski i t. d. w różnych kolorach i gatunkach, z których wiele są w fabrykach deartisowane, z pierwszych fabryk Louvier, Vervier i Niderlandzkich, które Towary za mierną i rzetelną cenę (a pris fixe) przedawać ofiaruie. Sieraczki od Złp. 8, Granaty zaś w wełnie farbowane od Złp. 12.

W Krakowie dnia 26 Października 1828 r. Kajetan *Fuchs.*